

LASKAWY (963) *ai*

łaskawy (822), **łaskaw** (141).

W *łaskawy oba a jasne* (w tym w pierwszym a 6 r., w drugim 5 r. błędne znakowanie); w *łaskaw pierwsze a jasne, drugie pochylone*.

comp i sup (36 + 63) -łaskawszy (99), *comp* łaskawi(e)jszy (1) *RejPs*. ◇ *sup* ną- (61), nąj- (2); ną-: nąj- *ModrzBaz* (1 : 1), *SarnStat* (7 : 1); ną- (57), na- (1), n(a)- (3); ną-: na- *SkarŻyw* (1 : 1).

sg m N łaskawy, łaskawszy, nąłaskawszy (143), łaskaw (138); ~ (*attrib*) łaskawy (64); (*praed*) łaskawy (54), łaskaw (138); łaskawy *OpecŻywList*, *BielŻyw*, *BielKom* (2), *LubPs*, *RejWiz*, *GrzegRóżn*, *SienLek* (2), *CzechEp*, *BielSjem*, *GrabowSet*, *LatHar* (2), *SzarzRyt*; łaskaw *BierRaj* (3), *BierEz* (3), *ForCnR*, *MiechGlab*, *LibLeg* (7), *SeklKat*, *GliczKsiąż* (6), *Leop*, *BibRadz* (4), *KochSat*, *GrzepGeom*, *GórnDworz*, *RejPos*, *HistLan*, *BielSpr*, *KochList*, *BiałKaz*, *CzechRozm* (5), *SkarJedn*, *KochFr* (4), *ReszList*, *WerKaz*, *ArtKanc*, *ActReg*, *Calep*, *KochFragJan*, *WyprPl*, *WujNT*, *JanNKar*, *KmitaSpit*, *CiekPotr*, *KlonFlis*, *KlonWor*, *RybWit*; łaskawy : łaskaw *OpecŻyw* (2 : 1), *FalZioł* (1 : 1), *WróbŻołt* (3 : 1), *RejJóz* (1 : 4), *KrowObr* (5 : 2), *BielKron* (6 : 28), *Mącz* (1 : 14), *Prot* (2 : 1), *RejZwierc* (1 : 2), *BudBib* (2 : 3), *ModrzBazBud* (1 : 1), *KochPs* (4 : 12), *SkarŻyw* (4 : 3), *StryjKron* (1 : 1), *NiemObr* (1 : 1), *SkarKaz* (2 : 2), *CzahTr* (2 : 1). ◇ *G* łaskawégo, łaskawszého, nąłaskawszého (27); -ého (5), -(e)go (22). ◇ *D* łaskawému, nąłaskawszému (31); -ému (3) *OpecŻyw*, *ForCnR*, *Strum*, -emu (2) *GrzepGeom*, -(e)mu (26). ◇ *A* łaskawého, łaskawiejszého, nąłaskawszého (36), łaskawy, łaskawszy (22); -ého (4), -(e)go (32). ◇ *I* łaskawym, nąłaskawszym (51), łaskawem (14); -em *TarDuch*, *RejPs* (7), *LibLeg*, *PaprUp* (2): -ym : -em *ZawJeft* (2 : 3); ~ -em : -ém *ZawJeft* (2 : 1), -(e)m (11). ◇ *L* łaskaw(e)m (1). ◇ *V* łaskawy, nąłaskawszy (115). ◇ *f N* łaskawą, łaskawszą (19); łaskawa (1), łaskaw(a) (4); ~ (*attrib*) -ą (10); (*praed*) -ą (6), -a (1) *OpecŻyw*. ◇ *G* łaskawéj (20); -éj (4), -(e)j (16). ◇ *D* łaskaw(e)j, nąłaskawsz(e)j (5). ◇ *A* łaskawą (57). ◇ *I* łaskawą, łaskawszą (10). ◇ *L* łaskaw(e)j (4). ◇ *V* łaskawą, nąłaskawszą (19); -ą (14), -(a) (5). *n N* łaskawé, łaskawszé, nąłaskawszé (16), łaskawo (1); -é (3), -(e) (13); ~ (*attrib*) -é (11); (*praed*) -é (4), -o (1); -é : -o *OrzRozm* (1 : 1). ◇ *G* łaskaw(e)go, nąłaskawsz(e)go (26). ◇ *D* łaskaw(e)mu (1). ◇ *A* łaskawé (54); -é (10), -(e) (44). ◇ *I* łaskawym, łaskawszym (14), łaskaw(e)m (3), łaskawem (1); -(e)m *ModrzBaz*; -ęm *MurzNT*; -ym : -(e)m *RejPs* (1 : 2). ◇ *L* łaskawym, łaskawszym (2) *RejPos*, łaskaw(e)m (2) *RejPs*. ◇ *pl N m pers* łaskawi, nąłaskawszy (28). *m an* łaskawi (1). *subst* łaskawé, łaskawszé, nąłaskawszé (19), łaskawy (1); -é (2), -(e) (17); ~ (*attrib*) -é (1); (*praed*) -é (1) *KochCz*, -y (1) *RejZwierc*. ◇ *G* łaskawych, nąłaskawszych (22). ◇ *D* łaskawym (3) *RejZwierc*, *KlonŻal*, *GrabPosR*, łaskaw(e)m (1) *ZapWar*. ◇ *A m pers* łaskawé, łaskawszé (5); -é (3), -(e) (2). *m an* łaskaw(e) (1). *subst* łaskawé, łaskawszé (21); -é (3), -(e) (18). ◇ *I m* łaskaw(e)mi (1) *BielSpr*, łaskawszymi (1) *StryjKron*. *f* łaskaw(e)mi (3). *n* łaskaw(e)mi (5). ◇ *L* łaskawych (3). ◇ *V m pers* łaskawi (8). *subst* łaskaw(e), nąłaskawsz(e) (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. *Życzliwy, przyjazny, pełen dobroci* (o stosunku wyższego, np. *wiekiem, urzędem lub jakąkolwiek sytuacją społeczną, do niższego; także o stosunku Boga do człowieka*); *clemens Modrz, Calag, Cn; benignus Modrz, JanStat, Cn; exorabilis, observans Mącz; propitius Calep; affabilis, aequabilis, aequum et bonum amans, civilis, comis, commodus, iustus, decoctus, facilis, incruentus, indulgens, iustus, lenis,*

liquidus, mansuetus, pacificus, placatus, placidus, sequens Cn; humanus Modrz; eucharis Vulg (921) : BierRaj 23v; BierEz F2v; Niedofitz fie mu widzialo bytz nalfym pane^m ij łaskawym oytcem/ ale nad to/ z fweé łáki/ chciał fie nam ftatz nalfym braciłłkiem. OpecŻyw 16, 10, 40v, 73v, 95, 115 (8); OpecŻywSandR nlb 4; PatKaz III 91, 121, 142; prosza myly panovy aby mya V.M. raczyly oddeślacz nalaskawy rosáth krolya iego mylosczy ZapWar 1528 nr 2457; BartBydg 31b; TarDuch D; BielŻyw nlb 5; y dzyekowal wáłłchey Kro mczi yako fwoyemv przyaczyelyowy [...] za łaskawam odpowecz y za pofelłthwo czofz powyedzial przełz nalfche pofłli. LibLeg 11/183v, 11/33, 141; WróbŻółt K7v; tobie [Panie] poruczamy nędzne duffe naffe właskawą opiekę twą RejPs 45v; RAcz miły panie łaskawe błogoflawienłtwo vczynic nam tu wiernemu zebraniu twemu RejPs 96v, 27 [2 r.], 39, 43v, 113, 127v (49); SekłWyzn e4v; RejJóz H4v; SekłKat O, Zv; HistAl G2; Tą świętá Hifłoriá o wierni prośbie i łaskawém wyłłuchaniu tyi niewiały Kananeifłkiéi MurzNT 78; Diar 71; BielKom D4; Łáfkáwy yełt [Pan] á w gnyewye nic nye popędliwy/ Owłłsem w miłofierdzyeńłtwoy wyełkim litościwy. LubPs ee6v, D, G, O5, bb, bb4, ee5; GroicPorz c4, hh2, hh2v; RejWiz 33v marg, 128v marg, 140, 143; KrowObr 46v, 216; Leop Ps 97/9, Eccli 6/5; BielKron 99, 199, 203, 204, 211 (8); Observans, Bączny/ chutliwy/ wzgląd máyący/ łaskáwy. Mącz 389b, 225b, 227a, 270a; OrzQuin O4v; GórnDworz S8; A Pan Bog łáfkáwy wáłz/ ktory was wezwał do wieczney chwały fwoiey/ ten vtwardzi á vmocni was RejPos 47v, 68, 84v, 111v, 118v, 200v (10); BiałKat 58v, 198v; KuczłKat 375; RejZwierc 5v, 78v, 106v, 109, 229 (8); bądźcie álbo ftráchem wielkim nieprzyácielowi/ álbo lithość łáfkáwą okaźcie/ poyśrodká tu nie trzebá BielSpr 46, 45v, 46v; WujJud 76v; RejPosWstaw 111; Okázuy fie łáfkáwym w zgromádeniu [amicabilem te fac congregationi] vbogich BudBib Eccli 4/7, 3.Reg 20/31, 2.Par 10/7; MycPrz I A3; PaprPan Y4, Cc3v; KarnNap F, F3v; Włzákze nie omyli nas w zapłácie/ on nayłáfkáwzy niebieski Oćiec [benignissimus pater coelestis] ModrzBaz [38]v, 20, 47v, 68, 80v; SkarJedn 313; KochOdpr B4; Calag 231a; á mnie wboiu krwáwym Iełteś obrońcá závády łáfkáwym. KochPs 208, 24, 33, 44, 111, 138 (11); SkarŻyw 120 [2 r.] 173 [2 r.], [197]; StryjKron 230, 462, 612; KochJez B4; To ia tedy przedfię biorąc/ te fwoie zabáwy Wam pofyłam/ profząc o chęć y pozor łáfkáwy. KlonŻal A2v; KochPhaen 1; WerGość 250; WisznTr 4; BielSjem 33; KochPieś 7; KochTarn 73 [2 r.]; ArtKanc A10v, A13, H17v, I17v, K12 (10); PaprUp F2; Ten [Pan Bog] łam walczy/ ón prawdá łam włáda y práwem: A kto ma fpráwiedliwłzá/ vzna go łáfkáwém. ZawJeft 13, 5, 7, 9, 22, 25; Ia tobie dzięki czynię/ żeś godnym vczynił Mnie twoich świętości: á to/ comci był przewinił Oduściłeś łáfkáwy GrabowSet P3v, Cv, E2, H4, N, N2v (11); KochFrag 21; LatHar 79 [2 r.], 109, 140, 143, 521, 575; WujNT 1.Cor 13/4; JanNKarKoch F; KlonKr C4v; GosłCast 69; PaxLiz B2v, C2v; SkarKazSej 673b; SapEpit B3v; ZbyłPrzyg B3, B4v [2 r.]; SzarzRyt Bv, D4.

łaskawy do kogo (1): wierzę/ że Bog będąc iuż do narodu ludzkiego łáfkáwzy/ dodawałci rády gdyś to piłal. ModrzBazBud ¶5v.

łaskawy komu, czemu (53 : 4): BierEz L2; y brátá fwego wezmćye a idzćye do męža a bog moy włłechmogący vtzyni go wam łáfkáwego a pułłzi zwami brata wáłłego HistJóz C4v; FalZioł IV 34b; á zdami fie łnadz nawięczłłłemi prozbami trudno cie łobie mam łáfkáwieyłłego vczynić. RejPs 31; GliczKsiąż G7v; OrzList d, d2; GrzegRóżn D; Mącz 121d; OrzQuin A3v; GórnDworz Mm2v; GrzepGeom B3, K4v; RejZwierc 119; Strum A2; A vłłyźyćie w fwe vłzy/ Iáko łáfkaw pan méy duży.

KochPs 95, 175; *SkarŻyw* 412; *MWilkHist* B2; *WerKaz* 275; *ZawJeft* 12, 17; *Phil* M2, Q3; *GórnTroas* 47; *GrabPospR* Lv; *KochFrag* 22; *SiebRozmyśl* Hv; *PaxLiz* B2v. Cf »być łaskaw«.

łaskawy ku komu, ku czemu (5 : 1): Twarz łucha á rozwlokła vkazuie człowieka [...] trudnich obicziaiow, wżako ku vprofzeniu łaskawego *GlabGad* N2; A tak według tey náuki Sabelliuřzowey y mybyłmy Bogá nie mieli Oycem/ áni miłoliernym/ áni ku nam łáskawym *GrzegRóżn* B2; *Mącz* 510b; *HistRzym* 27v. Cf »być łaskaw«.

łaskawy przeciw(ko) komu (5): *Mącz* 157b, 510a; Tyś mój obrońcá: Ciebiem ia łáskawym znał przeciw łobie zázwdy w boiu krwáwym. *KochPs* 204; *SkarKaz* 348a. Cf »być łaskaw«.

łaskawy na kogo, na co (157 : 9): *ForCnR* A4; Iście on o tym nie piłze Gdy dwa dobrzy thowarzyźe Ieden fie z drugim zabawi Zwłáźczá gdy na fię łaskawi *RejJóz* E6v; *GliczKsiąż* B7v, C2v, M7; *KrowObr* 53, 55v, 212; *BielKron* 73, 187v; Odio esse omnibus et in odio esse apud omnes, Nikogo nie mieć ná fię łáskawego. *Mącz* 259d, 128b, 274c, 301c, 389c, 423c, 473d; *GrzepGeom* B3v; *RejPos* 98; *RejZwierc* 210; *RejPosWstaw* [41²]v; *Strum* R; Bo wzięli łobie ná takich vcztach w obyczay pić zá zdrowie niekorych ná fię łáskawych [*pro salute aliquorum gratiosorum bibendi*]. *ModrzBaz* 54; *SkarŻyw* 98; *KochFr* 52; *KochWz* 137; *ReszList* 187; *WerKaz* 283; *ArtKanc* D19v, G13v; *ActReg* 157; *WujNT Luc* 1/30, s. 540; *SarnStat* 863; *SkarKaz* 209a, 611a; *RybWit* B3v. Cf »być łaskaw«.

łaskaw nad czym (2): a [*Panie święty, ojczel*] bądź łaskaw nad mnołstwem złołcy náłłey. *BierRaj* 23, 22.

łaskawy w czym (1): w bakaniu grozny/ w vpominaniu/ łaskawy lubiezny/ mily ij wełoly *OpecŻywList* Cv.

W formułach modlitewnych (zawsze V, najczęściej sup) [tym: najłaskawszy (-a) (Boże) Ojczel (10), Pani (4), Panie (Boże) (11), (Panie) Jezu (Chryste) (18)] (58): BierRaj 17v; Przeto cie iuź profimy Iezu mily/ łaskawy panie/ wezrzy dzis miłoliernym okiem na twé łtworzenijé *OpecŻyw* 141 v; O náłaskawłłfy/ o námiłoliernieyłłfy/ ij náłutołciwłłfy boże oycze/ ienże zwykles dawatz miłofierdzie grzélłnym ciebie prołłącym/ racz fie dzis łmilowatz nad iedynym łynem twym *OpecŻyw* 132, 18, 20v, 99, 103, 139v (13); *PatKaz I* 18 [2 r.]; *TarDuch* D; Łáłkáwa Pánno ty nas záchoway o Máryá/ ktorá łeł koniec y potzátelk. *KrowObr* 173, 148v, 164v, 166v, 173v; *RejPos* 134; *ArtKanc* A14, A16v, H7v, H17v, K8v, T5v; Chwałę cię o nawyźłzy y náłáłkáwłłzy Boże *LatHar* 44; RAcz przyiąć náłáłkáwłłzy BOże [...] tę połługę powinńá náłżę *LatHar* 50; Boże wielce łáłkáwy/ zmiłuy fię náde mną. *LatHar* 611, 23, 24, 25, 44, 84 (29).

W formułach grzecznościowych i dyplomatycznych, w listach i dedykacjach [w tym: V (65), D (30); łaskawy (-a) (moj, a. swoj, a. nasz) pan (a. przyjaciel, a. dobrodziej) (65), czytelnik (30), pani (8), przyjaciel (6), przyjaźń (3); łaskawy wielce (5), osobliwie (4), zázwdy (4)] (126): BierEz Mv; [Wie]łmozney y łłáchetney pányey Annyc z Iarolłáwiá Káłłtelláncé Woynickiey [...] pániey moyey náłáłkáwłłłey/ Yeronym Wiyetor Ymprełłor/ Słuzbę łwá pokorną ij vkłoneę powyáda. *March¹Wiet* Av, Av [2 r.]; *ForCnR Wiet* Av; *BielŻyw nlb* 2, 5; *GlabGad* Av, A3v; Czñemu y dobrze łławnemu riczerzowi, Panu Mikołoiowi Oporowłłkiemu [...] panu łwemu łaskawemu M. Andrzej Glaber z Kobyłina łłuzbę y powolność łwá włkazuie. *MiechGlab ktv*; *ZapWar* 1537 nr 2494; *LibLeg* 7/10v, 11/162v, 164v [2 r.], 165, 168v, 169; *RejJóz* A6, C2, C6, H6v, L4 (8); *SeklKat* A3 [2 r.], Z3;

BielKom G6; *GliczKsiąż* F4v; *GroicPorz* B3v; A tak tegoć ia łzukam moy łáfkáwy pánie/ Abych mógł mieć w łwych myłłach łłufzne rozeznánie. *RejWiz* 47, 46, 126v, 147, 185v; A tak łáfkáwy mnie Pánie Olełznicki, moželz mi wáłzá M. wierzyć *OrzList* d2, d [2 r.], f4, g3v; *BielKron* 333, Mmmm2; *BielKronCies* Mmmm3v; Do łáskáwego á w prołthocie Krześciáńłkiey łię kocháiącego czytelniká/ prołta á krociuchna przedmowá. *GrzegRóżn* A2, A3; *OrzQuin* A3v; *Prot* C3; *SienLek* a4, Vvv2v; *GórnDworz* R6v; *GrzepGeom* A3 [2 r.], B3 [2 r.], K4v; *HistRzym* 2v, 36, 36v; *GrzegŚm* 67 [2 r.]; *KuczKat* a2; *RejZwierc* A2, 28, 119, 182, 254v; *KochList nlb* 1, nlb 4; *BudBib* B, C4; *Strum* A2; *BiałKaz* M2v; *BudNT przedm* b, k. Ff6 [2 r.]; Otoż małz łáfkáwy Czytelniku dwu zacnych mężow o náłzem miłem Friczu świádectwá/ y wielkie zálecánia. *ModrzBazBud* ¶6v, ¶5 [2 r.]; Páni Mádleno łáfkáwa Y Mária Iákbowá [...] Coż mi powiećie dobrego? *MWilkHist* C2v, B2 [2 r.], C3, Gv; *StryjKron* A, 1; Mam íście/ moy łáfkáwy Pánie Podczáłzy/ tę w Bogu nádzieię/ iż prawdá zátłumiona [...] ná iáłnią wynidzie *CzechEp* 11, 9 [2 r.], 416; *KochFr* 15; *KlonŻal* A2; *WerKaz* 275; *WisznTr* 5; *KochPieś* 20; *PudłFr* 63; *GórnTroas* [3]; *KochFrag* 47; *WyprPl* B4v, C3v; *LatHar* 682; *RybGęśli* A4; *WujNT przedm* 1; *JanNKar* Av [2 r.]; zá pomocá łáłki Bożey Naiáłnieyłzé Książę Páná Władyłławá Krolá Polłkiego [...] páná náłzého náłáfkáwłzého z pogánłkich błędów wywiódłzy/ zá Królá y páná łobie wzięłi. *SarnStat* 8, 119, 220, 993, [994], 997 [2 r.] (12); Co też W.M. mnie wielce łáfkáwym y miłościwym Pánom y bráćiey ołobną Książeczką do wiadomości podam. *GrabPospR* Lv; *CzahTr* A4v, K2, K3; *PaxLiz* E2v [2 r.]; *KlonWor ded* **2.

W połączeniach szeregowych (27): *OpecŻyw* 132; *OpecŻywList* Cv; *March*¹ *Wiet* Av; *PatKaz I* 18; *FalZioł* V 51; *BielŻyw* 115; *KromRozm II* o3v; *GroicPorz* c2; *KrowObr* 62; *BielKron* 155v, 187v, 207v, [332²], 345v; *Mącz* 53a, 121d, 157b, 510b; *SienLek* 29v; *RejZwierc* 49v; *CzechRozm* 206v; [był *Władysław Jagiełowic*] w pracy/ y w połtách bárdzo cierpliwy/ y trzeźwi/ bo winá nie pijał/ hoyności zbytniey/ cnotliwy/ wkłádnny/ y łáfkáwy/ też y ku nieprzyaciółom miłofierny/ wielkiego vmyłłu/ y łercá wyłokiego *StryjKron* 607; *GórnRozm* D4; Iáko łię połtáwiłz Pánu Bogu/ táłci łię połtáwi P. Bog: ćichy/ łáfkáwy/ y wielkiego miłofierdzia/ ćichych/ łáfkáwych/ wkłádnnych/ pokornych y miłofiernych potrzebuie. *LatHar* 279, 99, 229, 482.

W przeciwstawieniach: »łaskawy ... srogi (5), straszliwy (3), surowy (3), groźny (2), mściwy (2), rozniewany (2), chmurny, ciężki, gniewliwy, morderca, okrutnik, przeciwny, przykry, straszący, twardy, tyran« (24): Wyłłuchawáć Bog kóždego/ Kto prółi z łercá práwego: A iáko łáfkaw dobremu/ Táko też przeciwny złemu. *BierEz* L2; *OpecŻywList* C; Sędzia tak łye w then czás przeciw człówiekowi ma łtáwić/ áby łye więcey widział być łáfkáwym Sędziem/ niż okrutnikiem *GroicPorz* hh4v; *KrowObr* 209v; *RejWiz* Dd; *BielKron* 403v; Quanto tuus animus est natu grandior tanto ignoscentior, Imeś łtárlzy/ tymeś łáskáwłzy/ tymeś nie tak łurowy. *Mącz* 251a, 251a; *GrzegŚm* 56; *BiałKaz* H2v; nie tylko dobrym y łáfkáwym [przełožonym] ále też przikrim/ to ielł/ ćiełżkim y łrogim [non tantum bonis et humanis dominis sed et dyscolis, hoc est asperis et difficilibus] połłuznemi być káżá *ModrzBaz* 49v; *SkarŻyw* 142, 243 [2 r.], 298, 414; Wiem to iż wrząd káždy/ y włzelkie przełoženiłtwo od Bogá ielł/ podczas łáfkáwe⁸⁰/ podczas gniewliwego. *CzechRozm* 246; *KochSz* C3v; *LatHar* 149, 150; *RybGęśli* B2v; *WujNT* 540; *GosłCast* 14; Nie dbáią twárde łercá ná łáfkáwą mowę *KlonWor* 28.

W charakterystycznych połączeniach: *łaskawy* (-a, -e) *Bog* (27), *chęć* (3), *człek* (2), *dar* (2), *dobrotliwość* (4), *głos* (5), *litość*, *matuchna*, *mąż* (2), *napominanie* (*upominanie*) (7), *natura* (2), *nauczanie* (2), *nauka* (4), *obrona* (3), *obrońca* (4), *obyczaj* (2), *odkupienie*, *odpowiedź* (9), *odpuszczenie*, *o(j)ciec* (24), *opatrzyciel*, *opieka* (5), *opiekalmk* (*opiekun*) (2), *pan* (22), *pani* (3), *panna* (2), *pokoj*, *pomoc* (3), *pomocnik*, *postanowienie*, *pozdrowienie*, *przestroga*, *przestrzeżenie*, *przychylność*, *przyjaciel* (3), *przyjaźń* (6), *przyjęcie*, *przyrodzenie*, *rozsąd*, *rozkazanie*, *sędzia* (5), *skłonność*, *sprawa* (4), *staranie*, *syn*, *szczodroliwość*, *weźrzenie*, *wspomożenie* (6), *wysłuchanie* (*słyszenie*) (6), *zmiłowanie*; *barzo* (11), *dziwnie* (2), *miłościwie*, *nadobnie*, *osobliwie* (6), *silno*, *tak(o)* (28), *wielce* (8), *wielmi* (5) *łaskawy*.

Zwroty: »by(wa)ć *łaskaw*« [w tym: *do kogo* (1), *komu* (25), *czemu* (3), *ku komu* (2), *naprzeciw komu* (1), *na kogo* (120), *na co* (9), *nad czym* (2); *łaskaw* (116), *łaskawy* (72)] = *amare*, *benevolentiam erga aliquem suscipere*, *carum habere*, *impertiri clementiam* *Mącz*; *beneficum esse* *Modrz*; *benignus esse* *Vulg* (188): *Wifakożefli dlya odkupyenya grzeffnich fnyeba s ft[a]pyl a nyewyefcye kananfskyey łaskawefbil BierRaj* 18v, 22, 23; *BierEz* P3v, Q, Rv; *OpecŻyw* 23, 85v, 191; *ForCnR* Cv; *TarDuch* Cv; *BielŻyw* 115; *MiechGlab* 48; *LibLeg* 7/34v, 35v, 37, 97v, 9/53v (8); *WróbŻolt* aa3v [2 r.], 124/4; *RejJóz* Cv [2 r.], H5v, K6, Qv; *SeklKat* A3; *BielKom* A3v, B2; *GliczKsiąż* Cv, N6, N8v, P5; *Owífzeki ná flugę Bożego nienależy wáltzyć/ ále náprzećiwko wífzyfthkim łáfkáwym być* *KrowObr* 3v, 146v, 212 [3 r.], Ss4v; *RejWiz* 3; *Leop Num* 32/5, 2.*Mach* 12/31; *Ale Noe ználał łáfkę v Pána. (marg)* *Bog* iemu był *miłóściw y łáfkaw nań* *BibRadz* I 4b, *Gen* 18/3, 2.*Reg* 16/17, 2.*Esdr* 2/5; *Ítrzeż tego/ ábyś Zołnierftwá tym nie rozgniewał/ ktore wiefz iáko ná cie ieft łáfkáwo. OrzRozm* Q4v, Q4v; *A kto náfládował iego [Nerona] obyczáiw/ ná tego był łáfkaw/ y vbogácił go wrzędy* *BielKron* 145; [*papież Agaton Sykulus*] *ták był łáfkáwy/ iż nigdy od fiebie ímutnego człówieká nie opuífzczał. BielKron* 166v, 17v, 35, 60v, 69, 71 (31); *GrzegRóżn* F3v; *KochSat* Bv; *Cupio tuam gratiam, Radbym ábyś ná mię był łáskaw. Mącz* 148d, 36c, 51b, 71d, 151a, 178a (11); *Prot* A3 [2 r.], B3v, Dv, E, E2; *GórnDworz* B3v, D4v, G6v, X4v, Mm3; *Ludzie fie pogarśzáią: iáko to iáwnie widzimy/ bo ftárych czáfow byli ludzie łáfkáwzy niż dziś/ y miłófiernieyfzy* *HistRzym* 51; *HistLan* C4v; *KuczKat* 420; *RejZwierc* B4v, 49v, Aaa, Aaa2; *BielSpr* 43v; *KochList* nlb 3; *BudBib* C4, 2.*Esdr* 2/5, *Iudith* 5/18 [25]; *BiałKaz* L4, L4v; *CzechRozm* 47, 80v, 199v [2 r.], 243; *Bo to ná Pána zależy hámwóć y kárác nieposłufzne służy/ á Oycowfka rzecz ieft łáfkáwym być y przebáczác fynom. ModrzBaz* 20, 121 v; *ModrzBazBud* ¶5v, ¶6v; *SkarJedn* 366, 379; *Calag* 231b; *Pánie [...]* *Ty bądź łáfkaw méy proífbie: á nie day mię moim Nieprzyzációłóm w poífmiéch* *KochPs* 56, 52, 77, 88, 92, 142 [2 r.] (14); *SkarŻyw* 59, 117, 142, 180, 293 (8); *StryjKron* 161, 467; *NiemObr* 61, 113; *KochFr* 20 [2 r.], 65; *ReszHoz* 135; *ArtKanc* A11; *ZawJeft* 10, 44, 47; *ActReg* 164; *Calep* 411a; *KochCz* A3v; *KochPij* C3; *KochFrag* 22; *KochFragJan* 4; *WyprPl* B4v; *LatHar* 63; *JanNKar* Av; *Zygmunt to ftáry: ten iáko krol práwy Lechom poddány był ná wízem łáfkáwym. KlonKr* F2; *KmitaSpit* Av; *Wierzy iáko [Bóg] ieft łáfkáwy pokutuiącym/ y opuífzcza rad grzechy y krzywdy íwoie* *SkarKaz* 348a, 161a; *CiekPotr* 15; *CzahTr* A3v, F3, F4, G3v, I4; *KlonFlis* H5; *KlonWor* 4.

»*łaskawego słowa [komu] nie dáć*« (1): *Heretyckim/ Arryanow y Mánicheufzow towárzyfítwem/ ták [św. Antoni] fię brzydził/ ífz ich y do rozmowy nigdy nie przypuífcił: áni im łáfkáwego nigdy flowá nie dáł/ y twarży ku nim wefóley nie vkazał. SkarŻyw* 57.

»stać się łaskawem [komu]« (1): W tym náfz Hetman/ áby fyecz rzecz fkończyłá práwem/ Aby mu Bóg y ludzie sftáli fyecz łáfkáwem *ZawJeft* 12.

»łaskawym się [komu] stawi(a)ć« [szyk zmienny] (4): Láfkáwym fię y rozmownym káždemu ftáwił *SkarŻyw* 412, 318; *Phil* M2, Q3.

Wyrażenia: »łaskawe miłosierdzie« (8): *TarDuch* A6v; abowiem gdyfz fiecz znamy być winnemi nielza nam iedno sfukac łaskawego miłofierdzia twego *RejPs* 58v, 219; *SeklKat* O; *RejPos* 183v, 240; *BialKaz* M4; *LatHar* 95.

»łaskawe obietnice« [szyk 15 : 4] (19): *RejPs* 43, 61, 122, 122v, 131, 177; *LubPs* bb; *Krolowa* [...] piáfáá lifth do Cefárzá [...] profsząc áby pámiętał ná fwe przyrzeczenie á obietnice łáfkáwe *BielKron* 313v; *RejPos* 3v, 145, 167v, 172, 175 (7); *RejZwierc* 256v; *WujJudConf* 112v; *ArtKanc* K10; Y któż nie będzie znał/ żeś/ o Boże wieczny/ W pełnieniu obietnic łáfkáwych/ ftátieczny? *GrabowSet* V2v.

»okiem łaskawym« = *ochotnie; in bono oculo* *PolAnt* (2): Oddaway Nawyszczemu vpominki według iego fczczodroblności przeciwko tobie/ y dochody z pracy twej okiem łáfkáwym. *BudBib Eccli* 35/10, *Eccli* 35/8.

»łaskawa (prze-, roz)mowa, rzecz« [szyk 4 : 3] (5 : 2): *OpecŻyw* 47, 84, 136v; *KrowObr* 47v; *BielSpr* 45v; O iáka łáfkáwa rozmowá/ á iako Bog wfzechmogący do náfzych fię ludzkich obyczáiw fchyla *SkarŻyw* 285; *KlonWor* 28.

»łaskawe słowa, słowo« [szyk 8 : 2] (8 : 2): *OpecŻyw* 119; *RejPs* 178, 188; Bog możny [...] vpádfęgo człowieká ku vznániu iego przywodzić raczy/ mowiąc kniemu łáfkáwemi sfowy sfwoiemi *RejPos* 234v, 71v, 324v; *RejPosWstaw* 22v; *SkarŻyw* 57, 142; *KochFr* 32.

»łaskawe(-a) szczęście, fata, fortuna« (2 : 1 : 1): *StryjWjaz* A2v; *ZawJeft* 21, 30; O wychowáncze fczczęścia łáfkáwego *GrochKal* 11.

»jako [kto] łaskawy« [*w tym: ociec* (8), *matka* (2), *przyjaciel* (2)] [szyk zmienny] (21): *March*¹ *Wiet* A2; a tak onich miał [*Jezus*] pilnoftz iako łáfkáwá matka o dziátkach sfwych *OpecŻyw* 40, 171; o czo pokornye proscha yako panow moych łaskawych. *ZapWar* 1528 nr 2457; *RejPs* 109v, 167v; zatho profchi hořpodar moy thwoyey Kro. mczi yako przyyaczycyelya sfwego łáfkáwego y ftarřczego. *LibLeg* 11/167v, 11/165; *SeklKat* N4, N4v; *RejKupSekl* a4; *GroicPorz* Bv; *Leop Sap* 11/11; Wyřsimirus iáko fwobodny á łáfkáwy mąż wczynił wfzytko dla niego/ wrocił mu co pobral y ziednał fię fnim *BielKron* 340; *RejPos* 337v; *KochPs* 154; *SkarŻyw* 359; *ArtKanc* T6; *KmitaPsal* A3v; Zá czym ty Pánie mnie y moje řpráwy Weř pod řkrzydłá sfwoie iáko Bog łáfkáwy. *CzahTr* B3v; *LatHar* 14.

Wyrażenia metonimiczne na oznaczenie łaskawości: »łaskawe(-y) oko, wzrok« [*w tym: wejźrzeć łaskawem okiem* (a. *wzrokiem*) (6), *obrocić łaskawe oko* (3), *ukazać łaskawy wzrok* (2)] [szyk 11 : 6] (14 : 3): *PatKaz* I 18; *TarDuch* C3; Ieno rácz łáfkáwem wzrokiem sfwem wezrzeć ná nas fnádfnie fię okaże moc twa nád wfłemi możnořciami ziemřkiemi *RejPs* 120; *MurzHist* F4; *LeszczRzecz* A6v; *RejAp* 26v; *KochPs* 2, 16; *KochPhaen* 5; *KochSz* C3v; Weyźrzałeř ná nas Oycze sfwoim práwym Okiem łáfkáwym. *KmitaPsal* A2; *ZawJeft* 18; Profzę Oycze vřycz oká łáfkáwego/ A iefli wczynić nie raczyřz y tego/ Day ćierpliwoř w ferce *GrabowSet* B2v, Cv; *LatHar* 239, 645; *CzahTr* G.

»łaskawa ręka« (8): racz miły panie nam miłościwie podawac: łaskawą rękę twoię gdy baczyłz ze wpadamy wgłębokie przepałci fprofnych grzechow nałlych *RejPs* 56v, 113, 192, 205v; *LubPs* bb2v; *RejWiz* 179; *SkarŻyw* 83; *KlonKr* Fv.

»łaskawe serce« (3): [Bóg] fprawiłzy łaskawe serce W.K.M. ku mnie/ dobrodzieyftwem W.K.M. znacznym raczył mię okraśić *BibRadz* *2; *SkarŻyw* 243 [2 r.].

»łaskawa(-e) twarz, oblicze« [*w tym: łaskawą twarz (po-, u)znać (7), obrocić (4)*] [*szyk 13 : 5*] (13 : 5): *TarDuch* C3v; *RejPs* 71, 96v, 148, 222v; *LubPs* H2v marg; *Górndworz* K8, li2v; *Strum* R2; [*ludzi prawdziwie rządzić*] znakami twarzy á postawami/ z ktorychby ludzie fkromni á wkładni łaskawą twarz Krolewką [*regis benevolentiam*] á pyłzni y nádeci/ nárużenie łalki poznac mogli. *ModrzBaz* 20; *KochPs* 7; *SkarŻyw* 558; *KochPam* 82; *ZawJeft* 40, 41; *GrochKal* 2; Skłon ku mnie łalkawą twarz/ porzuc gniew/ á swoje Miłosierdzie wzrłużyc rácz/ ná wołanie moje *GrabowSet* Ev; *SiebRozmysl* L2v.

»łaskawe ucho, uszy« [*w tym: (na-, przy-, s)kłonić ucha (a. ucho) (13)*] [*szyk 16 : 10*] (14 : 12): *RejŁas w.* 74; Prolię moy panie áby co nabliżey przypuścił do łalkawych vflu fwoich/ wołanie moje [*appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo, Domine Vulg Ps* 118/169] *RejPs* 188, 32v, 127, 170v, 197; W dzień trapienia náklon ku mnie vchá náłalkawżego *LubPs* X3v, B4, D3v, Q2v, T3v, Y3v (8); *KochPs* 5, 33, 58, 100, 131 (8); Haniebniem zbładził/ iednákeš/ o Pánie/ Lálkawe vcho miał/ ná moje łkanie *GrabowSet* M2v, Dv; Wykłady tych przypowieści. Ktorem prożę áby koždy podał vchá łalkawego. *CzahTr* D4; *SkorWinsz* A2.

Szeregi: »cichy i łaskawy« [*szyk 3 : 2*] (5): *BielKron* 141; *SkarŻyw* 243, 483 [2 r.]; Kátholickie náture będąc łalkawe y cíche/ lepiey towarzyftwu ludzkiemu służá y ono fpaiaia. *SkarKazSej* 687b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

»cnotliwy a łaskawy« (1): Bacząc drugie miałtá cnotliwe á łalkawe iego [*Bolesława Krzywoustego*] záchowanie/ dobrewolnie fie mu poddawaly *BielKron* 351. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

»łaskawy, (i, a) dobrotliwy« [*szyk 6 : 6*] (12): *Mącz* 36c, 114a; *RejAp* 83v; *RejPos* 337v; *KuczbKat* 265, 420; *RejPosWstaw* [21²]v; Zły iest trwalości ftroż boiażń: á zásię dobrotliwa ku kázdemu y łalkawa fklonność wierna iest y do wieczności [*benevolentia fidelis est vel ad perpetuitatem*]. *ModrzBaz* 127; *CzechRozm* 113; Gdyż on iest nie tylko Bogiem náłzym/ ále też y oycem dobrotliwym y łalkawym *CzechEp* 271; *GrabowSet* C2v; *LatHar* 34. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

»łaskawy i dobrowolny« (1): A ták z pewnéy náłzey wiadomości máiac doftátteczné rozmyslenie y vmyłł łalkawy y dobrowolny [*animo benevolo et voluntate nostra ultronea JanStat* 753] [*prawa odnawiamy*] *SarnStat* 995.

»dobry, (i, a) łaskawy« [*szyk 6 : 5*] (11): *LibLeg* 11/49, 70, 162v; *RejPos* 145v; *ModrzBaz* 49v; *KochPs* 128, 210; *PaprUp* A4; Prošimy cię/iáko tego ktorys iest dobrym y łalkawym/ ábyś nas od wiekuiŝtego potępienia obronic y vchowac raczył. *LatHar* 227, 64; *SkarKaz* 348a. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

»litościwy i łaskawy« (1): Niechayże mi tá flábość y ożiębłość moiá [...] náchyła y fklánia litościwą y łalkawą Bozką dobrotliwość twoię/ do niepotężności moiey pošilenia *LatHar* 217. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*].

»łaskawy i ludzki« [szyk 1 : 1] (2): *GórnDworz* Mm 2v; obroć fię á wzgorę fię podnieś/ podeymie cię łáłkawy y ludzki [!] Chryftus. *SkarŻyw* 120. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»łacny i łaskawy« (1): Zás do łácnego vbłágánia y łáłkáwey fłkónności [ad placabilitatem item et elementiam]/ temi słowy nas nápomina *ModrzBaz* 67v.

»łagodliwy a łaskawy« (1): Drugie [Płanety] fą łágodliwe á bárzo łáłkáwe *RejWiz* 129.

»łaskawy, (a, i) miłóściwy« = *gratiosus et misericors PolAnt* [szyk 26 : 16] (42): *BierRaj* 17v; *OpecŻyw* [61]v; *RejPs* 76, 92, 112, 144v; *GliczKsiąż* F4v; *LubPs* Xv, bb2v; *BibRadz* I 4b marg; *Mącz* 116c, 326c; Tu Pan dáwác raczy łáłkáwą á miłóściwą otuchę káżdemu thu ná tym fwiécie wćifnionemu *RejAp* 195, 45v; iżby y obcy człówiek/ y fwoy podług godności znał káždy łáłkáwą twarz/ á miłóściwe oko páńfkie *GórnDworz* li2v, *RejPos* 59v, 71v, 145, 167v, 172 (14); *BiałKat* 31; *RejZwierc* A2, 256v; *BudBib Ioann* 4/2; *BudBibKaw* A3v; *SkarŻyw* 117; *LatHar* 143, 154, 645; *JanNKar* Bv; *SiebRozmyśl* L2v; *GrabPospR* Lv; *CzahTr* A4v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.].

»miłosierny, (a, i) łaskawy« = *gratiosus et misericors PolAnt* [szyk 11 : 10] (21): *ForCnR* C3; *TarDuch* C7v; abychmy tefz nálladuiąc woley fwiętey iego znali go łaskawego miłófiernego krola gdy ftanie w frogóci maieftatu fwego *RejPs* 97; *BibRadz* 2.Esdr 9/31; *GrzegRóżn* B2, D, F3v; *Mącz* 116c, 241b; *HistRzym* 51; *RejPos* 134; *RejZwierc* 256; *BudBib* 2.Esdr 9/31; *BiałKaz* H2v; *CzechEp* 319; *NiemObr* 113; *Calep* 862a; *LatHar* 32, 71; *SiebRozmyśl* Hv; Trzebá żebychmy pilnie Páná Bogá/ o miłósierne wípomożenie/ y łáłkáwą obronę w ták nálegájącym y poblizkim niebeśpieczeńftwie próšili. *VotSzl* Bv. [Ponadto w połączeniach szeregowych 8 r.].

»łaskawy, (a, i) miły« [szyk 5 : 4] (9): abychmy tam mogli patrzyc náłaskawe a miłe fwięte oblicze twoye *RejPs* 71, 142; *LibLeg* 11/168v; *Mącz* 51b [2 r.], 56d; *RejPos* 3v; Pátrzże ná zachod fłóńcá kto też z námi fiedzi/ Chociai są náłzy mili łáłkáwi fáfiedzi. *RejZwierc* 246; *WujNT przedm* 1. [Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.].

»łaskawy a ochotny« (1): Lew fie łáši/ igra/ głáłkác fie dopuści onemu po kim łáłkáwe á ochotne dobrodziefstwo zna. *RejZwierc* 97.

»łaskawy i pokorny« (1): czemu niepodnofiś fertza twé^{go} ku milému bogu/ mowiąż pokornym fercem/ ku twému łáłkáwému ij pokornému panu *OpecŻyw* 135.

»przejednany i łaskawy« (1): Będąc wśpráwiedliwieni z wiáry/ mamy Bogá przeiednánego y ná fię łáłkáwego/ ktoregośmy przed tym mieli dla grzechow rozgniewánego *WujNT* 540.

»przyjacielski i łaskawy« (1): vczyniwšzy táką tránáctią przyiacielfką y łáłkáwą, z wielką fławą fwą, dáł mu ná to przywiléy ten. *SarnStat* 1141.

»sprawiedliwy, (a) łaskawy« = *aequus et benignus Modrz* (2): *ModrzBaz* 58v; [o *Stefanie Batorym*] Bo kto ciebie nie mniefzy? práwie bez równości/ W rádźie/ w mowie/ w dowćipie/ w vmyfłu mierności? Kto równie fpráwiedliwy? kto łáłkawy? *SzarzRyt* C2v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.].

»łaskawy i szczery« (1): [obywatelów ziemie Belskiej do Korony wziéłšmy] zá przypátrzeniem Królewfkim vważájąc fłufznie ich przerzeczoną wiáre łáłkáwą y fczérą przychylnością vmyfłu [*pio et sincero mentis affectu JanStat* 796] *SarnStat* 1053.

»łaskawy i szcudroblivy« = *benignus et liberalis JanStat* [szyk 1 : 1] (2): Przetó tedy yáko málo łłczodroblivy á łáłkáwy ludzi/ ták teź málo vczonych. *GliczKsiqż* M7v; *SarnStat* 842. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»łaskawy, (a) ubłagany« [szyk 1 : 1] (2): Rozumye tho Cicero/ iż nyemáłz nic lepšiego nád łáłkáwego á vblágánego człowieká *GliczKsiqż* G2; á iętym á zwiázány/ ábych opowiedáł miłofierdzie [...] á látá y czáły iuź vblágáńsze/iuź łáłkáwše od Bogá oycá łwego. *RejPos* 118v.

»użyty i łaskawy« (1): panowie iego pytáli go [*Attyli*]/ czemu się nád zwyczaj łwoy ták vzytym y łáłkáwym ábo przelękłym Papięzowi łtáwił: iż iáko zwięչony vciekáł *SkarŻyw* 318.

»wdzięczny a (i) łaskawy« (3): *RejAp* 37; A iákoź sie tu przełoženi łwiátá tego nie máią cíńnáć do tey łodki iego/ á do tego łłowá łwiętego/ á do tych ták wdzyęcznych á łáłkáwy obyetic iego *RejPos* 175, 274v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

»łaskawy a zbawienny« (1): włzákże czáłu przyłcia onego dnia wielkiego/ kiedy iuź łtąd przechodzić będyemy/ vkaże sie nam P. Kriřtus łáłkáwym á zbáwiennym *RejPosWstaw* [110²]v.

Iron. »pan łaskawy« (3): Bo łá drudzy co ie więć by niechcieli poią. Leie mu w gárdło dzbanem to zá zdrowie twego/ Ktoby mu go nie życzył páná łáłkáwego. *RejWiz* 73; Albo kijem przetrzeźwiá páná łáłkáwego. Pewnie sie tám przelżuma ták nie przelżypiáiąc *RejZwierc* 252, 61.

a. *Przyjemny, wdzięczny* (2) : Zefir ná ćichym morzu podnoši bálwány/ Ná piérwłzym łłóńcá włchodzie/ które póki czuiá Łáłkáwy wiátr/ leniwo naprzód połtępuiá/ Potym zá dułżym duchem co raz gełtłże włtáią *KochProp* 14; Tu iuź morzá łzeptánié łáłkáwe náłtáło/ A wiátrowi ná dálłzy czas fuków nie łtáło. *GórnTroas* 18.

2. *Łagodny, niesurowy; mitis, clemens Cn (35)* : *RejPs* 188v; *RejKup* ee2v [2 r.]; *KromRozm II* m2v; *LubPs* B2; A iefłiby łye łacwi ku karániu okázował/ vpokorzáiąc łye y vnižáiąc/ tedy łáłkáwłzym karánim tho ielt ná piędzoch álbo łyedzenim ma być karan. *GroicPorz* k; *RejWiz* 121; *BielKron* 73v; *RejAp* 28, 45v, 164, Ee4v; Gdzie y łam Pan náłz zá nimi łáłkáwą łentenciá wydáć raczył/ powiedáiąc: iż to ielt wola Oycá moiego áby żaden s tych máłuczłkich nie zgináł. *RejPos* 153, 17, 67v, 169v, 181v, 229; *SkarŻyw* 262, 598; Więć práwá łáłkáwe máćie/ á ludzie pod tem prawem żyiáć/ okrućieńłtwá nád łwá bráćią niełłychánego vżywiáć. *GórnRozm* D3, D2, D3 [4 r.].

łaskawy przeciw komu (1): Ale im [zakon] łáłkáwłłly yełł przeciw tym/ ktorzy łye po wyłtęmpye łwym vznawáý/ á do Bogá vcyekáý/ tym łrółłłłey karze tych/ ktorzy ták obłitey łáłki bożey źle vżywáý *KromRozm II* m2v.

W przeciwstawieniu: »srogi ... łaskawy« (2): *RejKup* cc3; á iż ten zakon ták łrogi/ kthory nas iáko kát mordował/ zábijáł/ á vłtháwicznie ofkarzáł przed oblicznołciá Páná náłżego/ łáłkáwłłzy vczynić raczył [*Zbawiciel*] *RejPos* 179v.

W charakterystycznych połączeniach: *łaskawy(-a, -e) dekret* (6), *karanie* (3), *kaźń, prawo* (6), *sąd* (6), *sentencyja* (2), *zakon* (10).

Szeregi: »łżejszy i łaskawszy« (1): náuká piękna o iłthnołci Páná Kriřtułowej/ y iáko nam ielth w imię iego y łżeyłzy y łáłkáwłłzy zakon vłtáwion. *RejPos* 229 *marg.*

»łacny), łaskawy a miłółciwy« [szyk *zmienny*] (2): *RejAp* 28v; O miły włzechmocny Pánie toćieł łacny/ łáłkáwy/ á miłółciwy zakon nápiłáć raczył w tych nędżnych łercach náłżych *RejPos* 181.

»łaskawy a (i) miłosierny« [szyk 1 : 1] (2): *RejPos* 230v; Zátym przyšzedł do nich Pan Bog do Ráiu/ pozywác ie ná miłóšierny y łáškáwy łád łwoy/ nie ná potępienie *SkarŻyw* 262.

»sprawiedliwy a łaskawy« (1): owłfem zówždy [język mój] wyšpiewawác mułi łáškáwe łowá twoie á łpráwiedliwe náwłfem á łáškáwe łády twoie. *RejPos* 188.

3. *Oswojony (o zwierzętach); blandus, cicur, manum patiens, mitigatus, placidus Cn (6)*: Mercuriušz (ktory to vmiał) przemienił fie w Wołu pięknego/ chodził miedzy pánnámi łáškáwy. *BielKron* 48v, 48v; *SienLek* 174; Iáko łáškáwe beštye/ báránki/ konie/ piełki/ kotki/ káždy rad widzi: ták człowiek óichy káždemu miły iełt. *SkarKaz* 638a.

W przeciwstawieniach: »łaskawy ... dziki, płochy« (2): Zalię gdy był pytan iako fie vcżoni od nieuczonych dzieli, odpowiedział, iako łáškawi koniowie od płochych. *BielŻyw* 58; *SkarŻyw* 259.

4. *Faworyzowany, obdarzony łaskami [od kogo] (1)*: Gdy obaczył lud y ięzyk Zydowłki ná łwiecie być náłtárfzy/ y od Bogá łáškáwy/ kochał fie [*Ptolomeus Filadelfus*] w ich kłięgach *BielKron* 128v.

Synonimy: 1. *dobrotliwy, dobrowolny, dobry, litościwy, ludzki, łacny, łagodliwy, łagodny, miłóšciwy, miłóšierny, miły, przyjacielski, szczery, szczodroblivy, ubłagany, użyty*; a. *łagodny, przyjemny, wdzięczny*; 2. *lekki*.

Cf **LASKLIWY, NIELASKAWY**

LW